

Adatbázisrendszerek II. – 7. Practice

Topic: JDBC alapú alkalmazásfejlesztés, Projekt 5

Repository: NEPTUNKOD_DB2Gyak

Folder: NEPTUNKOD_0327

Forrás file-k: Projekt feltöltése

Töltse fel a GitHub rendszer aktuális mappába a jegyzőkönyvet és forrás fájlokat!

Határidő: aktuális gyakorlat időpontja, ill. módosítás esetén 2025.04.01.

Feladatok

Projekt név: NEPTUNKOD_JDBC5

Csomagnév: neptunkoddb2

Adott a következő relációs szerkezet!

Az előző projekt folytatásaként készítsen **oldja meg a következő feladatokat:**

1. Készítsen egy olyan univerzális lekérdezést, mely paraméterként megadható feltételnek megfelelő rekordok két adatát írja ki egy táblából, pl: a hallgató táblából az x hónapban született hallgatók neve, születési ideje `UniList(táblanév, feltétel, mező1, mező2)`.

- Kétfázisú parancs alkalmazásával vigyen fel legalább 5 rekordot az egyik alaptáblába.
- Kétfázisú parancs alkalmazásával töröljön ki legalább 5 (pontosan definiált) rekordot a kapcsolótáblájából!
- Kétfázisú parancs alkalmazásával listázzon ki legalább 3 adatsort, melynek előállításához minden tábla adataira szükség van, pl.: a 3,7,11 ID-jű hallgatók projektjeinek a neve (hallgatónév, projektnév).

Paraméterezett kétfázisú parancs használata

- Ha egy DML műveletet egymás után többször kell végrehajtani, sokkal gyorsabb kétfázisú parancsot alkalmazni, mint a parancsokat önállóan egymás után végrehajtani.
- Ez a megoldás gyorsíthatja a lekérdezések végrehajtását is.

Az adatbázis-programozás lépései

Paraméterezett kétfázisú parancs

PreparedStatement:

– Átküldjük a szervernek a parancs szerkezetét (első fázis), melyben kérdőjelek jelzik az adatok helyét:

```
insert into naplo values(?, ?);
```

- A szerver ennek hatására felkészül az adatok fogadására

– Ezután ciklusban (második fázis):

- megadjuk az egyes paraméterek értékét,
- kiadjuk a szervernek a hajtás végre a parancsot a megadott paraméterekkel utasítást.

Akkor használjuk, ha egy SQL utasítást sokszor, közvetlenül egymás után akarunk végrehajtani.

Az adatokat valamilyen ciklussal kezelhető adatszerkezetbe kell berakni, ehhez célszerű egy az adatszerkezetnek megfelelő osztályt létrehozni!

Az Auto osztály kódja

```
public class Auto {
    String rendszam;
    String tipus;
    String szin;
    int kor;
    int ar;

    public Auto(String rendszam, String tipus, String szin, int kor, int ar) {
        super();
        this.rendszam = rendszam;
        this.tipus = tipus;
        this.szin = szin;
        this.kor = kor;
        this.ar = ar;
    }

    public String getRendszam() {
        return rendszam;
    }

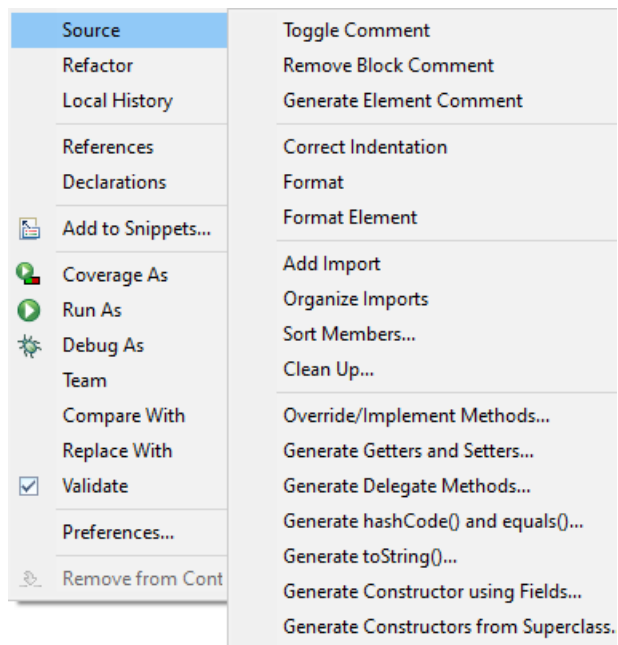
    public String getTipus() {
        return tipus;
    }

    public String getSzin() {
        return szin;
    }

    public int getKor() {
        return kor;
    }

    public int getAr() {
        return ar;
    }
}
```

A konstruktor és a getterek létrehozhatók az Eclipse-el!

A beszűrő metódus kódja a DbMethods osztályban

```
public void InsertWithPS(Auto[] auto) {
    Connection conn= Connect();
    int db= 0;
    String sqlp = "INSERT INTO Auto Values(?, ?, ?, ?, ?)";
    try {
        PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sqlp);
        for (int i = 0; i < auto.length; i++) {
            ps.setString(1, auto[i].getRendszam());
            ps.setString(2, auto[i].getTipus());
            ps.setString(3, auto[i].getSzín());
            ps.setInt(4, auto[i].getKor());
            ps.setInt(5, auto[i].getAr());
            ps.execute();
            db++;
        }
        SM(db+" darab rekord beszúrva!");
    } catch (SQLException e) {SM(e.getMessage());}
    DisConnect(conn);
}
```

A paraméterek megadása mindig az értéknek megfelelő **set** utasítással történik.

A parancs végrehajtását az **execute** utasítással indítjuk el.

A futtató kód a Programban

```
Auto[] auto = new Auto[3];
auto[0] = new Auto("DER666","Skoda Rapid","fehér", 5, 4800000);
auto[1] = new Auto("PSW229","Kia Ceed","szürke", 3, 6000000);
auto[2] = new Auto("QSX417","Peugeot 3008","kék", 5, 7000000);
dbm.InsertWithPS(auto);
```

3 darab rekord beszúrva!

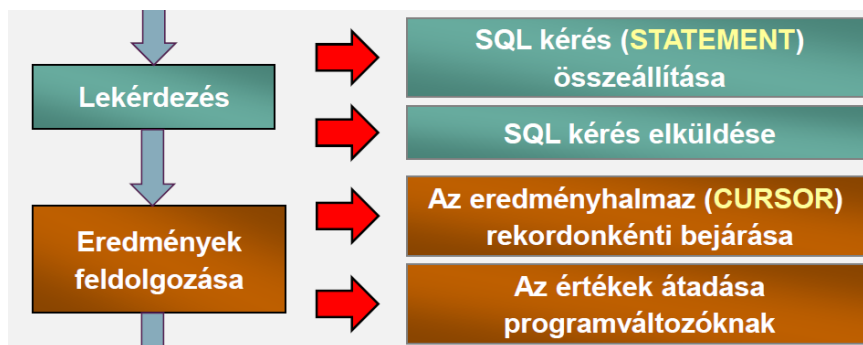
Az ellenőrzéshez készítsen egy listát:

QSXDER666 Skoda Rapid fehér 5 4800000

PSW229 Kia Ceed szürke 3 6000000

QSX417 Peugeot 3008 kék 5 70000000417 Peugeot 3008

Az adatbázis-programozás lépései

Paraméterezett lekérdezés (Nem kétfázisú!)

Bekérünk egy alsó és egy felső ár értéket, és ezek közötti árú autók adatait íratjuk ki:

```
public void ArLista(String ar1, String ar2) {
    String rend="", tip="", szin="", x="\t";
    int kor=0, ar=0;
    String sqlp = "SELECT * from Auto WHERE ar >="+ar1+" AND ar <="+ar2+"ORDER BY ar";
    Connection conn= Connect();
    try {
        Statement s = conn.createStatement();
        ResultSet rs = s.executeQuery(sqlp);
        SM("\nAutók "+ar1+" és "+ar2+" közti árral: ");
        SM("=====");
        while(rs.next()) {
            rend = rs.getString("rendszam");
            tip = rs.getString("tipus");
            szin = rs.getString("szin");
            kor = rs.getInt("kor");
            ar = rs.getInt("ar");
            SM(rend+x+tip+x+szin+x+kor+x+ar);
        }
    } catch (SQLException e) {SM(e.getMessage());}
    Disconnect(conn);
}
```

Paraméterezett lekérdezés (Nem kétfázisú!)

A metódus hívása a Programban:

```
dbm.SM("Lista ártartomány alapján ");
String ar1 = cm.ReadData("Kérem a tartomány alsó árát: ");
String ar2 = cm.ReadData("Kérem a tartomány felső árát: ");
dbm.ArLista(ar1, ar2);
```

A futtatás eredménye:

```
Lista ártartomány alapján
Kérem a tartomány alsó árát:
1000000
Kérem a tartomány felső árát:
5000000

Autók 1000000 és 5000000 közti árral:
=====
BBM104 Suzuki Swift piros 5 1500000
BBB323 Lada 1200 fehér 35 2600000
DER666 Skoda Rapid fehér 5 4800000
```

2. Készítsen működő menürendszert az egyik alaptáblához.

Megoldandó feladatok:

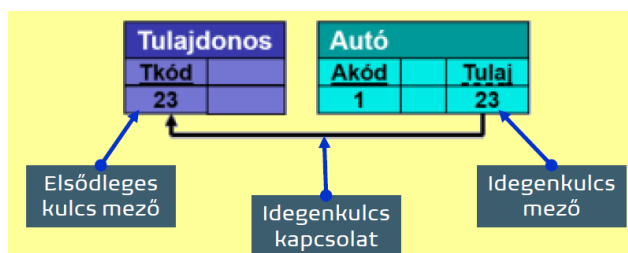
- Listázás,
- Beszúrás,
- Törlés,
- Módosítás,
- Kilépés a programból.

Adott a következő relációs modell!

Anomáliák kezelése

- Két tábla között a megadott idegenkulcs azt jelenti, hogy az egyik táblában létrehozunk egy idegenkulcs mezőt (FOREIGN KEY ... REFERENCES ...), amit hozzákapcsolunk egy másik tábla elsődleges kulcsmezőjéhez.
- Innentől az idegenkulcs mezőben csak olyan érték lehet, ami a hozzákapcsolt tábla kulcsmezőjében megtalálható.
- Igaz ez a *beszúrás*, a *törlés* és a *módosítás* műveletére is.

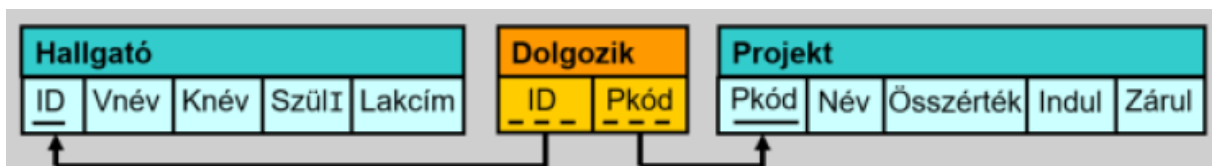

Anomáliák ellenőrzése összekapcsolt tábláknál

- A jelölt idegenkulcs azt jelenti, hogy az **Autó** táblában a **Tulaj** mező csak olyan értéket vehet fel, ami benne van a **Tkód** mezőben!
1. Tulajdonost tetszőlegesen felvihetünk(nem kell ellenőrizni).
 2. Autó beszúrásakor csak olyan **Tulaj** értéket fogadjon el a program, ami létezik a **Tulajdonos** tábla **Tkód** mezőjében!
 3. A Tulajdonos tábla **Tkód** mezőt ne engedje a program módosítani!
 4. Az **Autó** táblában a **Tulaj** értékét csak olyanra engedje módosítani a program, ami **Tkód**-ként létezik a **Tulajdonos** táblában, de lehessen **NULL** értéket is megadni (ez a tulajdonos kódjának törlési lehetősége az Autó táblából)
 5. Autót tetszőlegesen törölhetünk.
 6. Olyan Tulajdonost nem törölhetünk, akihez tartozik autó!

Anomáliák ellenőrzése összekapcsolt tábláknál

- Ugyanez a helyzet N:M kapcsolat esetén is:
 - A jelölt idegenkulcs azt jelenti, hogy az **Dolgozik** táblában az **ID** mező csak olyan értéket vehet fel, ami benne van a **Hallgató** tábla **ID** mezőben, a **Dolgozik** táblában a **Pkód** pedig olyat, ami megtalálható a **Projekt** tábla **Pkód** mezőben.
1. Olyan **Hallgatót**, akinek szerepel a **ID**-je a **Dolgozik** táblában, nem törölhetünk.
 2. Olyan **Projektet**, amelyiknek szerepel a **Pkódja** a **Dolgozik** táblában, nem törölhetünk.
 3. A **Dolgozik** táblából tetszőlegesen törölhetünk sorokat.

Anomália kezelés

A táblák tartalma:

Hallgató					Dolgozik		Projekt				
ID	Vnév	Knév	Szüldő	Lakcím	ID	Pkód	Pkód	Név	Összeérték	Indul	Zárul
1	Kis	Éva	2000.03.19	Eger C.u.1	1	1	1	Ragacs	25000000	2022.03.01	2024.03.01
2	Nagy	Joe	1985.07.11	Miskolc A.u 4.	1	2	2	Golyó	51234500	2020.07.01	2025.12.31
3	Kép	Béla	1998.12.07	Ózd F.u.13.	2	1	3	Lufi	10000000	2024.04.01	2025.12.31

Próbáljuk beszúrni egy hibás rekordot:

```
String sqlp = "Insert Into Dolgozik Values(4, 4)";
dbm.CommandExec(sqlp);
```

COMMAND: Insert Into Dolgozik Values(4, 4)
Command OK!

Ennek nem lett volna szabad megtörténnie! Oka?

Anomália kezelés

Mi az oka annak, hogy be tudtunk szúrni hibás idegenkulcsot?

Az, hogy az idegenkulcsok figyelése alpból ki van kapcsolva az SQLite-ban. Be kell kapcsolnunk minden művelet sor előtt!

A legegyszerűbb megoldás, ha átírjuk úgy a CommandExec metódust, hogy a parancs kiadása előtt kapcsolja be az idegenkulcs figyelését:

```
public void CommandExec(String command) {
    Connection conn= Connect();
    String sqlpP = "PRAGMA foreign_keys=on;";
    String sqlp = command;
    SM("Command: "+sqlp);
    try {
        Statement s = conn.createStatement();
        s.execute(sqlpP);
        s.execute(sqlp);
        SM("Command OK!");
    } catch (SQLException e) {
        SM("CommandExec: "+e.getMessage());
    }
    Disconnect(conn);
}
```

Anomália kezelés - INSERT

Töröljük le a hibás rekordot az Autó táblából:

Delete from Dolgozik where id = 4

A kód a Program osztályban:


```
String sqlp = "Delete from Dolgozik where id = 4";
dbm.CommandExec(sqlp);
```

- Próbáljuk újból beszúrni a hibás rekordot:

```
String sqlp = "Insert Into Dolgozik Values(4, 4)";
dbm.CommandExec(sqlp);
```

COMMAND: Insert Into Dolgozik Values(4, 4)
CommandExec: [SQLITE_CONSTRAINT] Abort due to constraint violation
(FOREIGN KEY constraint failed)

Anomália kezelés

- A CommandExec metódus megtanítása magyarul:

```
public void CommandExec(String command) {
    Connection conn= Connect();
    String sqlpP = "PRAGMA foreign_keys=on;";
    String sqlp = command;
    SM("Command: "+sqlp);
    try {
        Statement s = conn.createStatement();
        s.execute(sqlpP);
        s.execute(sqlp);
        SM("Command OK!");
    } catch (SQLException e) {
        String msg = e.getMessage();
        if (msg.contains("FOREIGN KEY constraint failed")) msg = "Hibás Idegenkulcs érték!";
        SM("CommandExec: "+msg);
    }
    Disconnect(conn);
}
```

COMMAND: Insert Into Dolgozik Values(4, 4)
CommandExec: Hibás Idegenkulcs érték!

Anomália kezelés – delete

- A táblák tartalma:

Hallgató					Dolgozik		Projekt				
ID	Vnév	Knév	Szüldő	Lakcím	ID	Pkód	Pkód	Név	Összeérték	Indul	Zárul
1	Kis	Éva	2000.03.19	Eger C.u.1	1	1	1	Ragacs	25000000	2022.03.01	2024.03.01
2	Nagy	Joe	1985.07.11	Miskolc A.u 4.	1	2	2	Golyó	51234500	2020.07.01	2025.12.31
3	Kép	Béla	1998.12.07	Ózd F.u.13.	2	3	3	Lufi	10000000	2024.04.01	2025.12.31
					3	1					

- Próbáljuk törölni az 1-es ID-jű hallgatót:

```
String sqlp = "Delete from hallgató where id = 1";
dbm.CommandExec(sqlp);
```

COMMAND: Delete from hallgató where id = 1
CommandExec: Hibás Idegenkulcs érték!

Mivel a Dolgozó táblában van hivatkozás erre a rekordra, az SQLite szintén a **FOREIGN KEY constraint failed** hibaüzenetet adja, és ezért jelenik meg a magyar nyelvű üzenet!

Anomália kezelés - Update

■ A táblák tartalma:

Hallgató					Dolgozik		Projekt				
ID	Vnév	Knév	Szüldő	Lakcím	ID	Pkód	Pkód	Név	Összeérték	Indul	Zárul
1	Kis	Éva	2000.03.19	Eger C.u.1	1	1	1	Ragacs	25000000	2022.03.01	2024.03.01
2	Nagy	Joe	1985.07.11	Miskolc A.u. 4.	1	2	2	Golyó	51234500	2020.07.01	2025.12.31
3	Kép	Béla	1998.12.07	Ózd F.u.13.	2	1	3	Lufi	10000000	2024.04.01	2025.12.31
					2	3					
					3	1					

■ Próbáljuk (hibásan) módosítani a dolgozó tábla 1. sorát:

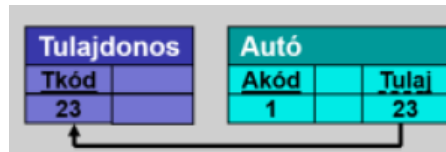
```
String sqlp = "Update dolgozik set id = 4 where id = 1 and pkód = 1";  
dbm.CommandExec(sqlp);
```

COMMAND: Update dolgozik set id = 4 where id = 1 and pkód = 1
CommandExec: Hibás Idegenkulcs érték!

Nincs túl sok hibaüzenet az SQLite-ban, ezért viszonylag egyszerű magyarátni a programot. :-)

Anomália kezelés v2

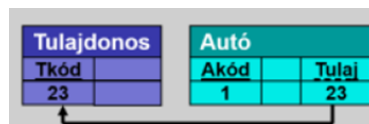
Egy **másik megoldás**: nem a parancs kiadását, hanem a *parancshoz beolvasott értékeket ellenőrizzük*:

Írjon egy olyan metódust, amivel egy paraméterrel megadható nevű táblában, egy paraméterrel megadható feltételnek megfelelő *rekord darabszámát tudjuk meghatározni*:

```
public int SelectCount(String table, String condition) {
    int pc=-1;
    String sqlp= "SELECT count(*) From "+table+" where "+condition;
    SM(sqlp);
    Connection conn= Connect();
    try {
        Statement s = conn.createStatement();
        ResultSet rs = s.executeQuery(sqlp);
        while(rs.next()) {
            pc = rs.getInt(1);
        }
        rs.close();
    } catch (SQLException e) {SM(e.getMessage());}
    Disconnect(conn);
    return pc;
}
```

Anomália kezelés v2

Írja meg annak a **Programnak** a kódját, amivel egy beolvasott **Tkod** létezését tudjuk ellenőrizni a **Tulajdonos** táblában:

```
dbm.SM("Tulajdonos darabszáma Tkod alapján ");
String tkod = cm.ReadData("Kérem a Tkod értékét ");
int db = dbm.SelectCount("Tulajdonos", "Tkod = "+tkod);
dbm.SM("Eredmény: "+db);
```

```
Tulajdonos darabszáma Tkod alapján
Kérem a Tkod értékét
2
SELECT count(*) From Tulajdonos where Tkod = 2
Eredmény: 1
```

```
Tulajdonos darabszáma Tkod alapján
Kérem a Tkod értékét
8
SELECT count(*) From Tulajdonos where Tkod = 5
Eredmény: 0
```

Ha jól működik,
vegyük ki az
összeállított
parancsot
képernyőre író
sort a
SelectCount
metódusból.

Anomália kezelés v2

Írja meg annak a **Programnak** a kódját, amivel egy **Tulaj** értéket tudunk módosítani az **Auto** táblában:

Tulajdonos		Autó	
Tkód		Akód	Tulaj
23		1	23

```
dbm.SM("Tulajdonos kódjának módosítása az Autó táblában ");
String rsz = cm.ReadData("Kérem az Autó rendszámát: ");
int db = dbm.SelectCount("Auto", "Rendszam = '"+rsz+"'");
if (db==0) dbm.SM("Hibás rendszám!");
else {
    String tkod = cm.ReadData("Kérem a Tulajdonos kódjának az értékét: ");
    db = dbm.SelectCount("Tulajdonos", "Tkod = '"+tkod+"'");
    if (db==0) dbm.SM("Ehhez a kódhoz nem tartozik tulajdonos, így nem adható meg!");
    else {
        String sqlp= "UPDATE Auto SET Tulaj = '"+tkod+" WHERE Rendszam = '"+rsz+"'";
        dbm.CommandExec(sqlp);
    }
}
```

- 1 Létező rendszám ellenőrzése
- 2 Létező tulajdonos ellenőrzése
- 3 Megfelelő paraméterek esetén a Tulaj érték módosítása az Auto táblában

Anomália kezelés v2

A Program futtatása:

```
Tulajdonos kódjának módosítása az Autó táblában
Kérem az Autó rendszámát:
123456
Hibás rendszám!
```

```
Tulajdonos kódjának módosítása az Autó táblában
Kérem az Autó rendszámát:
CHR411
Kérem a Tulajdonos kódjának az értékét:
5
Ehhez a kódhoz nem tartozik tulajdonos, így nem adható meg!
```

```
Tulajdonos kódjának módosítása az Autó táblában
Kérem az Autó rendszámát:
CHR411
Kérem a Tulajdonos kódjának az értékét:
3
Command: UPDATE Auto SET Tulaj = 3 WHERE Rendszam = 'CHR411'
Command OK!
```

Anomália kezelés v2

Célszerű a megírt kódot beleszerkeszteni egy **DbMethods** osztályban létrehozott metódusba, és onnan a megfelelő menü kiválasztásakor elindítani.

A *SelectCount* és a *CommandExec* metódusok felhasználásával az összes anomália ellenőrizhető, kezelhető.

Természetesen ez csak egy lehetőség a sok közül, más megoldásokkal is lehet kezelni az anomáliákat.

Menürendszer

Lényegesen elegánsabb egy program, ha nem kell a főprogramban az egyes funkciók eléréséhez a kódot átírni, hanem egy menürendszerrel vezérelhető.

Készítsen egy menürendszert:

– A példakódban 4 menüpont szerepel.

– Ha a félèves feladatot konzolos technológiával oldja meg, sokkal több menüre lesz szüksége, sőt, javaslom, hogy többszintű menürendszert találjon ki, pl:

- Első szinten kiválasztja a kezelendő táblát.
- A második szinten a táblához tartozó elvégzendő műveletet.

Amikor beolvassuk a kiválasztott menü értékét, ellenőriznünk kell, hogy:

- Van-e beírva adat, vagy üres string a beolvasott érték.
- A beolvasott érték számmá alakítható-e.
- Ha számmá alakítható, az értéke 0-3 közötti-e.
- Ezeket ellenőrzi a **test(s)** metódus!

```
Menü
=====
0. Kilépés
1. Listázás
2. Beszúrás
3. Törlés
Add meg a választott menü számát:
```

Menürendszer

A menü metódus a **Programban**:

```
static void menu() {
    SM("\n");
    SM("Menü");
    SM("=====");
    SM("0. Kilépés ");
    SM("1. Listázás ");
    SM("2. Beszúrás ");
    SM("3. Törlés ");
    String ms = cm.ReadData("Add meg a választott menü számát: ");
    int m = -1;
    if (test(ms)) m = StringToInt(ms);
    switch(m) {
        case 0: SM("A program leállt! "); System.exit(0); break;
        case 1: SM("Listázás végrehajtása"); break;
        case 2: SM("Beszúrás végrehajtása"); break;
        case 3: SM("Törlés végrehajtása");
    }
}
```

Az egyes funkciókat metódusokba kell szervezni, és a metódusokat kell meghívni a case szerkezetben (a kiírások helyett).

Menürendszer

A **test** metódus a Programban:

```
static boolean test(String s) {  
    if (s.length() == 0) {  
        SM("Próbáld újra!");  
        return false;  
    }  
    else  
        try {  
            int x=Integer.valueOf(s);  
            if (x>=0 && x<4) return true;  
            else {  
                SM("Mintha nem lenne 0-3 közötti a szám! Próbáld újra!");  
                return false;  
            }  
        } catch (NumberFormatException nfe) {  
            SM("Ez nem tűnt jó adatnak! Próbáld újra!");  
            return false;  
        }  
}
```

Menürendszer

A **StringToInt** metódus a Programban

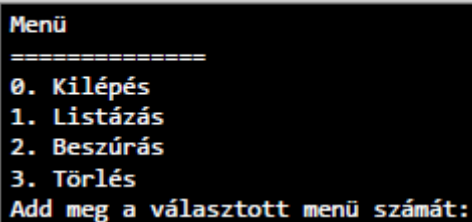
```
static int StringToInt(String s) {  
    int x = 0;  
    try {  
        x=Integer.valueOf(s);  
    } catch (NumberFormatException nfe) {}  
    return x;  
}
```

Menürendszer

A menürendszer futtatása a Programban.

```
while (1!=0){  
    menu();  
}
```

A futási képernyő:


```
Menü  
=====  
0. Kilépés  
1. Listázás  
2. Beszúrás  
3. Törlés  
Add meg a választott menü számát:
```